

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

**PROGRAM POTPORE SEKTORU
PERADARSTVA ZBOG OTEŽANIH
UVJETA POSLOVANJA UZROKOVANIH
PANDEMIJOM COVID-19 U 2022. GODINI**

Zagreb, travanj 2022. godine

SADRŽAJ:

1. UVOD	2
2. PRAVNA OSNOVA.....	4
3. CILJ PROGRAMA	4
4. MJERE U PROVEDBI PROGRAMA.....	5
5. KORISNICI.....	5
6. OBLIK I NAČIN DODJELE POTPORE	6
7. PROVEDBA PROGRAMA.....	7
8. FINANCIJSKA SREDSTVA ZA PROVEDBU PROGRAMA	7
9. PRAVILA O DODJELI POTPORE	7
10. PRAĆENJE I IZVJEŠĆIVANJE	8

PROGRAM POTPORE SEKTORU PERADARSTVA ZBOG OTEŽANIH UVJETA POSLOVANJA UZROKOVANIH PANDEMIJOM COVID-19 U 2022. GODINI

1. UVOD

Prvi slučajevi bolesti COVID-19 na prostoru Europe utvrđeni su u siječnju 2020., a uslijed opasnosti od širenja, prve mjere u Republici Hrvatskoj poduzete su sredinom veljače 2020.. Uvedena su ograničenja kretanja ljudi i roba te zabrana rada hotela, restorana i catering-a te drugih ugostiteljskih djelatnosti putem kojih se plasira hrana na tržište.

Peradarska proizvodnja se unaprijed planira za potrebe turističke sezone kada se na tržište plasira oko 20 % više mesa peradi i konzumnih jaja. Provedbom mjera za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19 u Republici Hrvatskoj, posebice zabranom rada hotela, restorana, catering-a i drugih ugostiteljskih djelatnosti, plasman pilećeg, purećeg, pačjeg i gušćjeg mesa (u dalnjem u tekstu: mesa peradi), konzumnih jaja i njihovih prerađevina gotovo je zaustavljen. Tijekom ljetnih mjeseci 2020., kao posljedica narušene turističke sezone zbog mjera za suzbijanje pandemije COVID-19 nastavlja se značajan pad potražnje mesa peradi, konzumnih jaja i njihovih prerađevina. Posljedica navedenog je stvaranje velikih viškova u proizvodnji mesa peradi i jaja.

Nagli pad potražnje za mesom peradi i konzumnim jajima prouzročio je probleme u plasmanu aktualne proizvodnje i pad dohodovnosti proizvođača u sektoru peradarstva.

Zbog nemogućnosti plasiranja svježeg mesa peradi na tržište, odobreni objekti za klanje peradi su bili primorani na smrzavanje, što je za posljedicu imalo veću akumulaciju mesa u skladištima. Nemogućnost plasiranja svježeg mesa, uzrokovala je znatno otežano poslovanje objekata za klanje peradi, zbog dodatnih troškova skladištenja i niže tržišne cijene smrznutog mesa. Prema podacima koje su dostavile klaonice u mjesecima nakon objave mjera za suzbijanje pandemije COVID-19, udio smrznutog mesa peradi u periodu od 1.4.-31.12.2020. u odnosu na period 1.4.-31.12.2019. povećan je više od 11 %. Prodajne cijene smrznutih proizvoda znatno su niže od svježih. Temeljem podataka vanjsko trgovinske razmjene Republike Hrvatske u periodu od 1.4.-31.12.2020. u odnosu na period 1.4.-31.12.2019. prosječna veleprodajna cijena smrznutog mesa peradi manja je za oko 28 % u odnosu na cijenu svježeg mesa.

Značajni problemi prouzrokovani pandemijom COVID-19 pojavili su se i u sektoru proizvodnje jaja. Nemogućnost plasiranja jaja A klase na tržište uzrokovala je smanjenu prodaju prema krajnjim kupcima, odnosno veći udio prodaje proizvedenih jaja A klase prema prehrambenoj industriji po znatno nižim cijenama. Veleprodajne cijene jaja A klase su pale, a zbog nemogućnosti prodaje, značajan dio jaja prodavan je kao jaja B klase čija je prodajna cijena manja za oko 0,38 kune u odnosu na jaja klase A. Proizvođači konzumnih jaja pretrpjeli su štete i zbog prijevremenog izlučivanja jata iz proizvodnje koja se još nisu amortizirala.

Smanjena vrijednost smrznutog mesa peradi, povećani troškovi skladištenja i prijevoza te povećana prodaja jaja za prehrambenu industriju doveli su do gubitaka prihoda u sektoru peradarske proizvodnje.

Zbog navedenih razloga Vlada Republike Hrvatske je 2. prosinca 2021. donijela Odluku o donošenju Programa potpore sektoru peradarstva zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom COVID-19, KLASA: 022-03/21-04/388, URBROJ: 50301-05/14-21-2. Provedbom navedenog Programa potpore odobrenog na temelju Komunikacije Komisije Privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji covida-19 od 19. ožujka 2020. (SL C 91I, 20.3.2020.), Komunikacije Komisije Izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji covida 19 od 3. travnja 2020. (SL C 112I, 4.4.2020.), Komunikacije Komisije Izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-a 19 od 8. svibnja 2020. (SL C 164, 13.5.2020.), Komunikacije Komisije Treća izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-a 19 od 29. lipnja 2020. (SL C 218, 2.7.2020.), Komunikacije Komisije Četvrta izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-a 19 i izmjena Priloga Komunikaciji Komisije državama članicama o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita od 13. listopada 2020. (SL C 340I, 13.10.2020.) i Komunikacija Komisije Peta izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji bolesti COVID-19 i izmjena Priloga Komunikaciji Komisije državama članicama o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita od 28. siječnja 2021. (SL C 34, 1.2.2021.), potencijalnim korisnicima je Pravilnikom o provedbi Programa potpore sektoru peradarstva zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom COVID-19 („Narodne novine“, broj 131/21.) omogućeno podnošenje zahtjeva u trajanju od deset dana bez mogućnosti nadopune, a zbog obveze poštivanja rokova o dodjeli potpore propisanih Petim izmjenama Privremenog okvira. Od ukupnog osiguranog iznosa od 20.000.000,00 kuna, iznos od 5.912.278,02 kuna nije utrošen.

Analizom podataka o provedbi od strane Ministarstva poljoprivrede i Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju utvrđeno je postojanje nevaljanih zahtjeva. Također, po završetku roka za podnošenje Zahtjeva za potporu, Ministarstvu poljoprivrede su se obratili potencijalni korisnici koji su propustili kratak rok za podnošenje, a predmetna potpora nužna je za nastavak njihovog poslovanja.

2. PRAVNA OSNOVA

Pravni temelj za donošenje ovoga Programa je članak 39. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/18., 42/20., 127/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 52/21.).

Ovim Programom uređuje se dodjela državne potpore na temelju Komunikacije Komisije Privremenih okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji covida-19 od 19. ožujka 2020. (SL C 91I, 20.3.2020.), Komunikacije Komisije Izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji covida 19 od 3. travnja 2020. (SL C 112I, 4.4.2020.), Komunikacije Komisije Izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-a 19 od 8. svibnja 2020. (SL C 164, 13.5.2020.), Komunikacije Komisije Treća izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-a 19 od 29. lipnja 2020. (SL C 218, 2.7.2020.), Komunikacije Komisije Četvrta izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-a 19 i izmjena Priloga Komunikaciji Komisije državama članicama o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita od 13. listopada 2020. (SL C 340I, 13.10.2020.), Komunikacija Komisije Peta izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji bolesti COVID-19 i izmjena Priloga Komunikaciji Komisije državama članicama o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita od 28. siječnja 2021. (SL C 34, 1.2.2021.) i Komunikacija Komisije Šesta izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji bolesti COVID-19 i izmjena Priloga Komunikaciji Komisije državama članicama o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita od 18. studenoga 2021. (SL C 473, 24.11.2021.) (u dalnjem tekstu: Privremeni okvir - COVID 19).

Potpore iz ovoga Programa spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u dalnjem tekstu: UFEU) te su prijavljene Europskoj komisiji na ocjenu u skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU.

3. CILJ PROGRAMA

Cilj Programa je pružanje financijske pomoći odobrenim objektima za klanje peradi te proizvođačima konzumnih jaja koji nisu uspjeli ostvariti potporu temeljem Programa potpore sektoru peradarstva zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom COVID-19, KLASA: 022-03/21-04/388, URBROJ: 50301-05/14-21-2, donesenog Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 2. prosinca 2021., a uslijed usporavanja ili potpune obustave gospodarskih aktivnosti uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19 suočili su se s dugotrajnim i velikim poslovnim poteškoćama uslijed ukupnih tržnih poremećaja vezanih uz pad potražnje te time vezano pad cijena i konačno padom prodaje.

Rezultat ukupnih poremećaja na tržištu uslijed pandemije COVID-19 vezan je uz pad potražnje i prodaje svježeg mesa peradi i konzumnih jaja A klase, što je u konačnici dovelo do skladištenja

većih količina neprodanog svježeg mesa, koje se moralo smrznuti, te prodaje većih količina jaja A klase prema prehrambenoj industriji.

Potporom se nastoje sanirati gubici nastali zbog tržišnih poremećaja plasiranja svježeg mesa peradi i konzumnih jaja A klase uslijed pojave pandemije COVID-19. Dodjelom potpore bi se zadržala postojeća razina zaposlenosti u sektoru peradarstva, kao i proizvodnja sirovine za prerađivačku industriju.

4. MJERE U PROVEDBI PROGRAMA

Mjere u provedbi Programa su:

Mjera: 1. Potpora za gubitke zbog prisilnog smrzavanja mesa peradi i pada prodaje svježeg mesa peradi

Mjera 2. Potpora za gubitke zbog poteškoća u plasmanu jaja A klase

5. KORISNICI

Potpore se ne može dodijeliti poduzetnicima koji su već bili u poteškoćama u smislu Uredbe Komisije (EU) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 193, 1.7.2014; u dalnjem tekstu: Uredba o poljoprivrednom izuzeću) na dan 31. prosinca 2019.. Potpora se može dodijeliti mikro i malim poduzetnicima koji su bili u teškoćama u smislu Uredbe o poljoprivrednom izuzeću na dan 31. prosinca 2019., pod uvjetom da se nad njima ne provodi skupni postupak insolventnosti prema nacionalnom zakonodavstvu i nisu primili pomoći za sanaciju ili pomoći za restrukturiranje.

Potpore se ne može dodijeliti korisnicima koji su ostvarili pravo na potporu temeljem Programa potpore sektoru peradarstva zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom COVID-19 donesenog Odlukom Vlade RH, KLASA: 022-03/21-04/388, URBROJ: 50301-05/14-21-2, od 2. prosinca 2021. i Pravilnika o provedbi Programa potpore sektoru peradarstva zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom COVID-19 („Narodne novine“, broj 131/21.).

Potpore se ne može dodijeliti više od jednom prihvatljivom korisniku iz povezanih poduzeća definiranih Uredbom o poljoprivrednom izuzeću. Isti korisnik može podnijeti Zahtjev za potporu za samo jednu mjeru unutar ovoga Programa.

1. Prihvatljivi korisnici potpore za Mjeru 1. Potpora za gubitke zbog prisilnog smrzavanja mesa peradi i pada prodaje svježeg mesa peradi iz ovoga Programa su mikro, mala i srednja poduzeća definirana člankom 2. Priloga 1. Uredbe o poljoprivrednom izuzeću te velika poduzeća, koji posluju u odobrenim objektima za klanje peradi te su upisana u Upisnik odobrenih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla.

2. Prihvatljivi korisnici potpore za Mjeru 2. Potpora za gubitke zbog poteškoća u plasmanu jaja A klase iz ovoga Programa su mikro, mala i srednja poduzeća definirana člankom 2. Priloga 1. Uredbe o poljoprivrednom izuzeću te velika poduzeća, koja se bave uzgojem kokoši nesilica i moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

- a) upis u Upisnik poljoprivrednika ili upis u Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava
- b) upis u Jedinstveni registar domaćih životinja (u dalnjem tekstu: JRDŽ)
- c) upis u Upisnik farmi kokoši nesilica

6. OBLIK I NAČIN DODJELE POTPORE

Potpore se u skladu s točkom 23. a. Privremenog okvira – COVID 19 dodjeljuje u obliku izravnih bespovratnih sredstava.

Potpore se u cijelosti financira iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Potpore za Mjeru 1 - Potpora za gubitke zbog prisilnog smrzavanja mesa peradi i pada prodaje svježeg mesa peradi

Potpore se dodjeljuje subjektima koji posluju kao odobreni objekti za klanje peradi zbog nemogućnosti plasiranja mesa na tržiste te povećanih troškova nastalih uslijed skladištenja odnosno smrzavanja većih količina mesa koje se naknadno plasiralo na tržiste po nižim prodajnim cijenama.

Potpore će se dodijeliti prihvatljivim korisnicima prema broju zaklanih kljunova evidentiranih u sustavu VETIS u periodu od 1.4.-31.12.2020.. Potpora ne može biti veća od 0,55 kuna po zaklanom kljunu brojlera, 3,00 kune po zaklanom kljunu purana, 1,50 kuna po zaklanom kljunu guske te 1,00 kune po zaklanom kljunu patke. Potpora se ostvaruje za kljunove isporučene na klanje u odobrene objekte za klanje s farmi upisanih u JRDŽ.

Za velika poduzeća definirana Uredbom o poljoprivrednom izuzeću potpora ne može biti veća od 70 % iznosa izračunatog na temelju broja prihvatljivih kljunova i jediničnog iznosa potpore.

Potpore za Mjeru 2 - Potpora za gubitke zbog poteškoća u plasmanu jaja A klase

Potpore se dodjeljuje primarnim proizvođačima konzumnih jaja zbog nemogućnosti plasmana jaja A klase na tržiste, pada cijene te većih količina jaja A klase koja su predana u preradu po nižim cijenama. Potpora se može dodijeliti samo za jaja proizvedena na farmama koje su upisane u JRDŽ.

Potpore će se dodijeliti prihvatljivim korisnicima prema broju proizvedenih jaja evidentiranih u sustavu VETIS u periodu od 1.4.-31.12.2020. Potpora ne može biti veća od 30,89 kuna za 100 kg proizvedenih jaja.

7. PROVEDBA PROGRAMA

Ministarstvo poljoprivrede odgovorno je za izradu i upravljanje ovim Programom.

Provedba ovoga Programa propisat će se Pravilnikom, a provodit će ga Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Pravilnikom će se propisati uvjeti prihvatljivosti, razdoblje i način podnošenja zahtjeva za potporu, administrativna kontrola, isplata i povrat sredstava.

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju na temelju podataka iz dostupnih registara i za ovu svrhu zatraženih podataka iz drugih registara obavlja administrativnu obradu zahtjeva za potporu.

Program se primjenjuje na cijelom području Republike Hrvatske.

Potpore se dodjeljuje u skladu s točkom 22. d. Privremenog okvira – COVID 19.

8. FINANCIJSKA SREDSTVA ZA PROVEDBU PROGRAMA

Ukupna vrijednost Programa iznosi 5.000.000,00 kuna. Sredstva su osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2022. godinu i projekcijama za 2023. i 2024. godinu unutar glave 06005 Ministarstva poljoprivrede. Iznos od 2.500.000,00 kuna osiguran je u 2022. godini, a preostali iznos u 2023. godini.

Sredstva se raspoređuju po mjerama kako slijedi:

Mjera	Iznos u kunama
Mjera 1 Potpora za gubitke zbog prisilnog smrzavanja mesa peradi i pada prodaje svježeg mesa peradi	3.000.000,00
Mjera 2. Potpora za gubitke zbog poteškoća u plasmanu jaja A klase	2.000.000,00

Sredstva predviđena ovim Programom prema potrebi mogu biti preraspodijeljena između mjera unutar Programa.

9. PRAVILA O DODJELI POTPORE

Najviši iznos potpore po korisniku iznosi 225.000,00 eura. Najviši iznos potpore poduzetnicima koji se bave preradom i stavljanjem na tržište poljoprivrednih proizvoda iznosi 1.800.000,00 eura.

Potpore iz ovoga Programa mogu se međusobno zbrajati u skladu s odredbama Privremenog okvira – COVID 19. Ako poduzetnik djeluje u više sektora na koje se u skladu s točkom 22. stavkom a i točkom 23. stavkom a Privremenog okvira COVID-19 primjenjuju različiti maksimalni iznosi, osigurava se da se za svaku od tih djelatnosti poštuje odgovarajuća gornja granica te da se ne premaši ukupni maksimalni iznos po poduzetniku.

Potpore iz ovoga Programa mogu se zbrajati s potporama odobrenim na temelju Uredbe Komisije (EU) br. 1408/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o

funkcioniranju Europske unije na potpore *de minimis* u poljoprivrednom sektoru (SL L 352, 24.12.2013.) ili s potporom na temelju Uredbe o poljoprivrednom izuzeću uz poštivanje odredbi o zbrajanju iz tih uredbi, te s potporama odobrenim na temelju Uredbe Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore (SL L 352, 24.12., 2013.).

Ministarstvo je poštovalo tzv. "stand still clause", odnosno nije dodjeljivalo potporu temeljem ovog Programa prije dobivanja suglasnosti, odnosno odobrenja Europske komisije.

Prema ovom Programu ne mogu se dodijeliti potpore poduzetnicima koji podliježu neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Europske komisije kojom se potpora ocjenjuje nezakonitom i nespojivom s unutarnjim tržištem.

10. PRAĆENJE I IZVJEŠĆIVANJE

U skladu s odjeljkom 4. Privremenog okvira – COVID 19 Ministarstvo poljoprivrede se obvezuje poštivati obveze praćenja i izvješćivanja utvrđene u istom odjeljku.